

RECORDS D'EGOTISME

LaBreu
Edicions

STENDHAL

RECORDS D'EGOTISME

Traducció i pròleg de Lluís Maria Todó

LaBreu
Edicions

Amb el suport del Departament de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Primera edició: maig 2024

Títol original: *Souvenirs d'égotisme*

© De la traducció del francès: Lluís Maria Todó, 2024

© Del pròleg: Lluís Maria Todó, 2024

© D'aquesta edició: LaBreu Edicions, 2024

www.labreuedicions.com

Twitter: @LaBreuEdicions

Facebook: @labreu.edicions

Instagram: @labreu_edicions

ISBN: 978-84-128291-3-6

Dipòsit legal: B-8289-2024

Impressió: Liber Digital, S.L.

Correcció: Rudolf Ortega

Disseny de coberta: Luis Carballo i Quincy Rookman Comunicació Visual

Tractament de coberta: Nina Marin

L'editor autoritza la reproducció d'aquest llibre, total o parcial per qualsevol mitjà, actual o futur, sempre que sigui per a ús personal i no amb finalitats comercials.

RECORDS D'EGOTISME

No es podrà imprimir fins almenys deu anys després
que me n'hagi anat, per delicadesa envers les persones
anomenades, tot i que les dues terceres parts
ja són mortes actualment.

RECORDS

Llego aquest examen de consciència a monsieur Abraham Constantin, pintor famós, preguntant-li que el doni a algun impressor no purità deu anys després de la meva mort o que el dipositi en alguna biblioteca, si ningú vol imprimir-lo. *Benvenuto Cellini* no es va publicar fins cent cinquanta anys després de la seva mort.

H. BEYLE

CODICIL AL TESTAMENT OLÒGRAF DE M. H.-M. BEYLE,
CÒNSOL DE FRANÇA A CIVITAVECCHIA

Jo, el sotasignat H.-M. Beyle, llego el present manuscrit que conté algunes enraonies sobre la meva vida privada a monsieur Abraham Constantin, de Ginebra, pintor famós, cavaller de la Legió d'Honor, etc., etc. Prego a monsieur Constantin que faci imprimir aquest manuscrit deu anys després de la meva mort. Prego que no hi canviï res; només es podran canviar els noms substituïnt per noms imaginaris aquells que jo he posat, com per exemple imprimir madame Durand o madame Delpierre en comptes de madame Dolingny o madame Berthois.

Civitavecchia, 24 de juny de 1832

H. BEYLE

M'agradaria bastant que es canviessin tots els noms. Es podrien tornar a posar aquests que he posat si per casualitat es reimprimissin aquestes enraonies cinquanta anys després de la meva mort.

H. BEYLE

CAPÍTOL I¹

Per omplir els meus lleures en aquesta terra estrangera, em ve de gust escriure una petita memòria sobre el que em va passar durant el meu últim viatge a París, del 21 de juny de 1821 al [...] de novembre de 1830. És un espai de nou anys i mig. Fa dos mesos que m'estic renyant a mi mateix, des que vaig pair la novetat de la meva situació, per emprendre una feina qualsevol. Sense feina, el vaixell de la vida humana no té llast. Reconec que em faltaria empenta per escriure si no pensés que algun dia aquests fulls impresos seran llegits per alguna ànima que m'estimi, per una persona com madame Roland o monsieur Gros, el geòmetra. Però els ulls dels qui llegeixin això amb prou feines s'estan obrint a la llum, m'imagino que els meus futurs lectors ara deuen tenir deu o dotze anys.²

¿He tret tot el partit possible per a la meva felicitat de les col·locacions on l'atzar m'ha posat durant els nou anys que acabo de passar a París? Quin home soc jo? ¿Tinc seny, he tingut seny amb profunditat?

¿Tinc una ment destacable? La veritat és que no ho sé. Emocionat com estic per les coses que em passen dia

1. Començat el 20 de juny forçat com la Pítia. Continuat el 21 després de la processó. Cansat.

21 pàgines el 21 de juny de 1832. Roma.

2. Seixanta anys en 1843. Imp[rès] en 1853, el lector nascut en 1810 tindrà quaranta anys en 1853.

a dia, poques vegades penso en aquestes qüestions fonamentals, i aleshores els meus judicis varien igual que el meu humor. Els meus judicis només són ullades.

A veure si fent examen de consciència amb la ploma a la mà arribo a alguna cosa *positiva* i que continuï sent *veritat molt de temps* per a mi. Què pensaré d'això que em sento disposat a escriure si ho rellegeixo cap al 1835 i estic viu? Em passarà com amb les meves obres impreses? Em ve un profund sentiment de tristesa quan, a falta d'un altre llibre, les rellegeixo.

En el mes que fa que hi penso, sento una repugnància real a escriure únicament per parlar de mi, del nombre de camises que tinc, dels meus accidents d'amor propi. D'altra banda, em trobo molt lluny de França;³ sempre m'he llegit tots els llibres amens que han entrat en aquest país. Tota la disposició del meu cor consistia a escriure un llibre d'imaginació sobre una intriga d'amor que havia tingut lloc a Dresden l'agost de 1813, en una casa al costat de la meua, però els petits deures de la meua plaça m'interrompen bastant sovint, o per dir-ho més bé, quan agafo el paper mai puc estar segur de poder passar una hora sense ser interromput. Aquesta petita contrarietat m'apaga en sec la imaginació. Quan reprenc la meua ficció, em trobo fastiguejat d'allò que pensava. A la qual cosa un home savi replicarà dient que hom s'ha de vèncer a si mateix. Jo li replicaré: ja és massa tard, tinc quarantannou anys; després de tantes aventures, ja és hora de pensar a acabar la vida de la manera menys dolenta.

La meua objecció principal no era pas la *vanitat*, que en això consisteix escriure la pròpia vida. Un llibre sobre

3. L'autor era en aquell moment còns[ol] de França als Estats romans i residia a C[ivitta] [Vecchia] i Roma.

aquest tema és com tots els altres; si és avorrit, la gent se n'oblida ràpidament. Em feia por desflorar els moments feliços que he passat, en descriure'ls, anatomitzar-los. I això és el que no penso fer: em saltaré la felicitat.

El geni poètic ha mort, però ha vingut al món el geni de la *sospita*. Estic profundament convençut que l'únic antídote que pot fer oblidar al lector els eterns *Jo* que l'autor es disposa a escriure és la perfecta sinceritat.

¿Tindrè prou coratge per explicar les coses humiliants sense salvar-les amb pròlegs infinits? Espero que sí.

Malgrat les desgràcies de la meua ambició, no crec que els homes siguin dolents; no em considero perseguit per ells, me'ls miro com màquines que empeny, a França, la *vanitat*, i a fora, totes les passions, inclosa l'ambició.

No em conec gens ni mica a mi mateix, i això és el que de vegades, a la nit, quan hi penso, em desconsola. ¿Soc bo, dolent, intel·ligent, ximple? ¿He sabut treure un bon profit dels atzars enmig dels quals em va llançar l'omnipotència de Napoleó (que sempre vaig adorar) en 1810, i la caiguda al fang que vam sofrir en 1814, i el nostre esforç per sortir-ne en 1830? Em temo molt que no; he actuat per impuls, a l'atzar. Si algú m'hagués demanat consell sobre la meua pròpia posició, sovint n'hi hauria donat un de gran abast: uns amics, rivals intel·ligents, m'han fet compliments sobre això.

En 1814, el comte Beugnot, ministre de Policia, em va oferir la direcció d'aprovisionament de París. Jo no sollicitava res, estava en una situació admirable per acceptar, i vaig respondre de manera que monsieur Beugnot no es fes il·lusions; és un home amb una vanitat com la de dos francesos, devia quedar molt estranyat. L'home que va ocupar aquesta plaça se'n va retirar al cap de quatre o cinc anys, fart de guanyar diners i, segons es deia, sense robar.

El menyspreu extrem que sentia jo pels Borbons, per a mi llavors eren un fang pudent, em va fer abandonar París pocs dies després de no haver acceptat l'amable proposta de monsieur Beugnot. El meu cor affigit pel triomf de tot el que jo menyspreava i no podia odiar només es refrescava per la mica d'amor que començava a sentir per la senyora comtessa Du Long, que veia cada dia a casa de monsieur Begnot i que al cap de deu anys va tenir gran importància en la meua vida. En aquella època ella em distingia, no per amable, sinó per singular. Em veia com a amic d'una dona molt lletja i de caràcter fort: la senyora comtessa Beugnot. Sempre m'he penedit de no haver-la estimat. Quin plaer parlar en la intimitat amb una persona d'aquesta dimensió!

Aquest pròleg és molt llarg, fa tres pàgines que ho noto; però haig de començar per un tema tan trist i difícil que la mandra ja m'atrapa; quasi tinc ganes d'abandonar la ploma. Però al primer moment de soledat, ja me'n penediria.

Vaig abandonar Milà per anar a París el [...] de juny de 1821 amb una suma de 3.500 francs, considerant com a única felicitat fer-me saltar el cervell quan s'acabés aquesta quantitat. Després de tres anys d'intimitat, vaig deixar una dona que adorava i que mai s'havia entregat a mi. Després de tants mesos, encara no he aconseguit esbrinar els motius de la seva conducta. La dona estava altament deshonorada; tanmateix, només havia tingut un amant, però les dones de la bona societat de Milà es venjaven de la seva superioritat. La pobra Métilde no va saber mai maniobrar contra aquest enemic, ni menysprear-lo. Potser un dia, quan sigui molt vell i estigui ben glaçat, tindrè el valor de parlar dels anys 1818, 1819, 1820, 1821.

En 1821, em costava molt resistir-me a la temptació de volar-me el cervell. Dibuixava una pistola al marge d'un mal drama d'amor que estava gargotejant en aquell moment (allotjat a *casa* Acerbi). Em sembla que va ser la curiositat política el que em va impedir acabar; potser, sense que m'ho pensi, també va ser la por de fer-me mal.

Finalment em vaig acomiadar de Métilde.

—Quan tornareu? —em va dir.

—Mai, espero.

Va haver-hi una hora de vacil·lacions i paraules vanes. Només una hauria pogut canviar la meva vida futura, per molt de temps. Aquella ànima angèlica, amagada en un cos tan bell, abandonà la vida en 1825.

Finalment me'n vaig anar en l'estat imaginable el ... de juny. Anava de Milà a Como tement a cada instant, i fins i tot creient que desfaria el camí.

Aquella ciutat on jo creia que no podria romandre sense morir, ara no podia deixar-la sense sentir que m'arrenquen l'ànima; em semblava que hi deixava la vida, què dic? Què era la vida al costat de Métilde? Expirava a cada pas que feia per allunyar-me'n.

«Només respirava sospirant»
Shelley⁴

Molt aviat em vaig quedar com mig estúpid, conversant amb els postillons i responent seriosament a les reflexions d'aquesta gent sobre el preu del vi. Sospesava amb ells les raons que l'havien de fer augmentar un sou; la cosa més espantosa era mirar dintre meu. Vaig passar per Aiorolo, Bellinzona, Lugano (el so d'aquests noms encara em fa estremir ara mateix, 20 de juny de 1832).

4. Cita falsa. (N. del T.)